

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра іноземних мов факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ООК 07 „ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ”
ОПП «Філологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Основи теорії мовної комунікації» є обов'язковою для вивчення ОПП «Філологія». Вивчається впродовж 2-го семестру на кафедрі іноземних мов.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» полягає у розширенні й поглибленні лінгвістичного світогляду курсантів і студентів, введенні основних лінгвістичних термінів та понять, відпрацюванні первинних навичок лінгвістичного спостереження і лінгвістичного аналізу і набутті ними системи сучасних теоретичних та практичних знань про структуру, закономірності та найважливіші аспекти функціонування мов.

Основне завдання навчальної дисципліни полягає у забезпеченні оволодіння студентами необхідною сумою знань з фундаментальної дисципліни, отримання сучасних знань про системний характер мови, про різні прояви системності мови на різних рівнях. Курс викладається українською мовою. У процесі досягнення навчальної мети дисципліни передбачається комплексна реалізація виховних і освітніх цілей.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

Знання: лексики з тем, що вивчаються, відтворення граматичних конструкцій різної складності за зразком.

Розуміння:

сприймати на слух інформаційні повідомлення з тем, що вивчалися;

ідентифікувати широкий діапазон термінології та скорочень різних сфер, вибірково користуючись довідковими ресурсами.

Застосовування:

- використовувати знання, вивчену термінологію та граматичні конструкції для вирішення ситуацій, що можуть виникнути в процесі спілкування;

- застосовувати вміння та навички ведення комунікації іноземною мовою;

- чітко реагувати на почуте інформаційне повідомлення;

- використовувати у спілкуванні компенсаторні засоби та найбільш уживані граматичні структури та лексичні одиниці;

- організувати ефективну бесіду іноземною мовою, розмовляючи швидко, спонтанно відступаючи від підготовлених запитань і ставлячи більш детальні запитання.

Аналіз:

класифікувати основні та другорядні факти у професійному дискурсі.

Синтез:

організувати спілкування в межах сформульованих тематичних завдань;

скомпілювати дані з декількох джерел для підготовки усного чи письмового повідомлення;

Оцінювання: зробити висновок на основі отриманої інформації.

ПРН 3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

Знання:

визначити основні принципи самоосвіти: неперервність, цілеспрямованість, єдність загальної та професійної культур, взаємозв'язок і наступність, доступність, випереджальний характер, перманентність переходу від нижнього рівня до вищого тощо.

Розуміння:

передбачити шляхи власної самореалізації, підвищення культурного, освітнього, професійного та наукового рівнів, отримання задоволення і насолоди.

Застосовування:

добирати раціональні форми і засоби засвоєння та збереження інформації;

поступове освоєння методів дослідницької та експериментальної діяльності;

демонструвати вміння і навички самостійно набувати актуальні знання і трансформувати їх у практичну діяльність.

Аналіз: аналізувати результати індивідуального досвіду роботи над науково-дослідною проблемою формування висновків і пропозицій.

Синтез: працювати з літературними джерелами: робити виписки, складати конспект, тези прочитаного, розгорнутий план або анотації.

Оцінювання: бути здатним до саморефлексії, самооцінки, самоідентифікації.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Знання: інтерпретувати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами у ситуаціях спілкування з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів.

Розуміння: ідентифікувати широкий діапазон термінології та скорочень професійної сфери, необхідний для спілкування з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів.

Застосовування: застосовувати вміння та навички ведення комунікації іноземною мовою;

Аналіз: знаходити та аналізувати необхідну інформацію під час спілкування з представниками різних країн;

Синтез: методів ефективної роботи та підбору інформації з різних джерел;

Оцінювання: методів ефективної роботи та підбору інформації з різних джерел.

ПРН-7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Знання: Визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Розуміння: Ідентифікувати широкий діапазон термінології та скорочень професійної сфери, вибірково користуючись довідковими ресурсами.

Застосовування: Використовувати вивчену термінологію, граматичні конструкції та знання за фахом для вирішення ситуацій, що можуть виникнути в професійному середовищі.

Аналіз: Класифікувати основні факти та другорядну інформацію з тематичних текстів і професійних документів.

Синтез: Скопіювати дані з декількох джерел для підготовки усного чи письмового повідомлення професійного спрямування.

Оцінювання: Аргументувати прийняте рішення іноземною мовою щодо вирішення проблемної професійної ситуації.

ПРН-10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

Знання: систем мови, загальних властивостей літератури як мистецтва слова; історії мови та літератури, що вивчаються.

Розуміння: основних проблем філології та підходів до їх розв'язання із застосуванням доцільних інноваційних методів.

Застосування: знань з історії мови і літератури у професійній діяльності; інтерпретації творів художньої літератури, їх специфіки й місце в літературному процесі.

Аналіз: мовних одиниць, визначення їх взаємодії; необхідної інформації з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз; здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Синтез: інтерпретувати, впорядковувати класифікувати та систематизувати отриману інформацію з різних баз даних.

Оцінювання: здатність підбирати систему завдань для контролю і корекції знань під час професійної діяльності; організація процесу особистого навчання й самоосвіти.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Знання:

- назвати поняття, які стосуються професійної діяльності;
- складати список синонімічних термінів та застосовувати їх у професійній діяльності;
- визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Розуміння:

- сприймати на слух інформаційні повідомлення з професійних тем;
- будувати монологічне і діалогічне висловлювання згідно норм англійської мови;

Застосовування:

- Застосовувати вміння та навички ведення професійної комунікації англійською мовою;
- організовувати ефективну міжкультурну комунікацію, чітко реагуючи на почуте інформаційне повідомлення.

Аналіз:

- класифікувати та поєднувати знання професійної лексики;
- оцінити та зробити висновки в процесі професійної комунікації, виділяючи головну думку, ідею.

Синтез:

- упорядкувати та поєднати власні ідеї в процесі здійснення професійної комунікації;
- сформулювати та узагальнити висновки в процесі міжкультурної комунікації;

Оцінювання:

- співставити та зробити висновки на основі отриманої інформації в процесі здійснення міжкультурної комунікації;
- оцінити власну готовність до здійснення професійної комунікації;

ПРН-19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Знання:

- називати базові поняття теорії і практики письмового та усного перекладу
- виділяти лексико-граматичні трансформації, стилістичні засоби та будувати їхню класифікацію;

Розуміння:

- визначати лексичний, граматичний, фонетичний аспекти перекладу;

- виділяти рівні мовних структур, їхні одиниці, категорії, системні відношення;

Застосування:

- застосовувати набуті навички лінгвістичного мислення на інших дисциплінах мовознавчого циклу;
- застосовувати перекладацькі стратегії і тактики;
- здійснювати переклад різних типів тексту

Аналіз:

- аналізувати вивчений на заняттях граматичний та лексичний матеріал
- встановлювати логічні взаємозв'язки між темами та дисциплінами

Синтез:

- класифікувати, поєднувати, узагальнювати вивчений матеріал, робити самостійні висновки мовою перекладу;
- виконувати анотування та реферування прочитаного/ прослуханого матеріалу

Оцінювання:

- оцінювати інформаційний потік іншомовного дискурсу;
- формулювати ціннісні судження про прикладні дослідження у галузі філології

ПРН-20 Володіти професійною термінологією, сучасним критичним, самостійним мисленням, розпізнавати соціальні коди поведінки та звичаї, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах. Взаємодіяти з представниками різних державних структур та демонструвати солідарність та зацікавленість у вирішенні проблем місцевого та загальнодержавного значення.

Знання: професійної термінології; частин мови та будову речення; структури мовної комунікації.

Розуміння: соціальних кодів поведінки та звичаїв, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах;

Застосування: отриманих знань в професійній діяльності;

Аналіз: основних засобів та форм, за допомогою яких здійснюється мовна комунікація;

Синтез: взаємодії з представниками різних державних структур.

Оцінювання: рівня володіння професійною термінологією.

ВИКЛАДАЧ:згідно форми А-4.03

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Практичний курс основної іноземної мови, Вступ до мовознавства.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри іноземних мов.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин														Форми підсумкового контролю									
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота				Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік				
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми					переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота	контрольна робота
2	4	3	90	40	30					6				4	20		20						30		+	
Усього за дисципліну		3	90	40	30					6				4	20		20						30		+	

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності	МК2; МК3; МК4.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
ФК-2	Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, рівні	МК2; МК3; МК4.
ФК -3	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється)	МК2; МК3; МК4.
ФК-8	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	МК2; МК3; МК4.
ФК-9	Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.	МК2; МК3; МК4.
ФК-11	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	МК2; МК3; МК4.
ФК-12	Здатність до організації ділової комунікації.	МК2; МК3; МК4.
ФК-13	Здатність використовувати необхідні вирази мовленнєвого етикету у побутових і професійних ситуаціях, спілкуватися державною та іноземною мовами, як усно, так і письмово.	МК2; МК3; МК4.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	МН 3.9; МН 4.1; МН 4.2; МН 4.3; МН 4.4	МК2; МК3; МК4.
ПРН-3	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти	МН1.7; МН 4.2; МН 4.3; МН4.4	МК2; МК3; МК4.
ПРН-5	Співпрацювати з колегами, представниками інших		

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
	культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.		
ПРН-7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів	МН 1.3; МН 2.1; МН 3.9; МН 4.2; МН 4.3	МК2; МК3; МК4.
ПРН-10	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	МН 3.5; МН 3.6; МН 3.7; МН 3.8; МН 3.9; МН 4.2; МН 4.3; МН 4.4	МК2; МК3; МК4.
ПРН-16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	МН 1.3; МН 1.4; МН 1.7; МН 2.1; МН 3.2; МН 3.7; МН 3.8; МН 4.2; МН 4.3;	МК2; МК3; МК4.
ПРН -19	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології	МН 3.3; МН 3.4; МН 3.5; МН 3.6; МН 3.7; МН 3.8; МН 4.2	МК2; МК3; МК4.
ПРН -20	Володіти професійною термінологією, сучасним критичним, самостійним мисленням, розпізнавати соціальні коди поведінки та звичаї, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах. Взаємодіяти з представниками різних державних структур та демонструвати солідарність та зацікавленість у вирішенні проблем місцевого та загальнодержавного значення.	МН 1.3; МН 2.1; МН 3.5; МН 4.2; МН 4.3	МК2; МК3; МК4.
ПРН -21	Використовувати необхідні вирази мовленнєвого етикету у побутових та професійних ситуаціях. Застосовувати навички перекладу при виконанні практичних завдань. Реферувати та анотувати тексти військово-прикордонного спрямування, виконувати усний та письмовий переклад.	МН 4.2; МН 4.3; МН 4.4	МК2; МК3; МК4.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кіл-сть годин
			1	2	3	4	5	6			
1.	Загальні засади мовної комунікації	4	Л2	Л2					01	1/1Л(2);	2
2.	Комунікація як мовленнєва діяльність	4	Л2	Л2					02	1/2Л(2); 2/1Л(2);	4
3.	Організація мовного коду в комунікації	6	Л2	Л2	С32				03	2/2Л(2); 3/1Л(2); 3/2Л(2);	6
4.	Регулятиви мовної комунікації	4	Л2	Л2					04	3/3С3(2); 4/1Л(2); 4/2Л(2);	8
5.	Культура мовної комунікації	4	Л2	Л2					05	5/1Л(2); 5/2Л(2); 6/1 Л(2); 6/2С3(2); 7/1Л(2);	10
6.	Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	4	Л2	С32					06	7/2Л(2); 8/1Л(2); 8/2Л(2); 8/3С3(2);	6
7.	Ознаки і чинники ефективної та неефективної мовної комунікації	4	Л2	Л2					08	Дз(4)	4
8.	Засоби комунікації	6	Л2	Л2	С32						
	Диференційований залік	4	Дз4								
Всього		40								Всього	40

Умовні скорочення:

Лекція - Л

Семінарське заняття - Сз

Диференційований залік – Дз

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
I курс					
II семестр					
1			10	Загальні засади мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Теорія мовної комунікації та її основні поняття 1. Теорія мовної комунікації як наука і навчальна дисципліна. 2. Основні підходи до визначення комунікації. 3. Теорія мовної комунікації у системі мовознавчих наук. 4. Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікативного процесу.	[2.2] ст.7-27
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Методи дослідження мовної комунікації».	[3.11]
	2	Лекція	2	Природа, структура і типологія людської комунікації 1. Комунікація і спілкування. 2. Моделі комунікації. 3. Основні елементи процесу комунікації. 4. Мотиви, цілі та функції комунікації.	[2.1] ст.12-18 [2.2] ст.38-53
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Моделі мовної комунікації: Г. Д. Лассвелла, Шенона – Вівера, Р. Якобсона»	[3.11]
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекцій 1/1, 1/2.	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
2			12	Комунікація як мовленнєва діяльність	
	1	Лекція	2	Мовлення як діяльність 1. З історії вивчення мовленнєвої діяльності. 2. Мовлення: поняття і терміни. 3. Науки, що вивчають мовлення.	[2.1] ст.29-35, 25-28
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Античні й середньовічні підходи до мовленнєвої діяльності»	[3.11]
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 2/1.	[2.1] ст.29-35, 25-28
	2	Лекція	2	Загальні відомості про мовлення і мислення 1. Типи і види мовлення як діяльності. 2. Мислення і мовлення. 3. Різновиди мовлення за формою вираження думки. 4. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.	[2.1] ст.35-41 [2.2] ст.66-78
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Комунікативний процес: природа, структура, аспекти, етапи розвитку, форми»	[3.11]
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 2/2	
3			10	Організація мовного коду в комунікації	
	1	Лекція	2	Організація комунікації 1. Сутність і структура мовленнєвого акту. 2. Основні параметри мовленнєвих актів. 3. Типологія мовленнєвих актів.	[2.1] ст.79-90
	2	Лекція	2	Дискурс і його організація 1. Дискурс як форма мовленнєвої взаємодії. 2. Мовленнєві жанри і дискурси. 3. Діалогічний дискурс.	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
				4. Соціолінгвістичні аспекти діалогічної взаємодії в дискурсі.	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Лексико-стилістичні особливості комп'ютерного дискурсу. Місце комп'ютерного дискурсу в комунікативному середовищі».	[3.11]
		Самостійна робота	2	Підготовка до семінарського заняття 3/2.	
	3	Семінар	2	Одиниці організації мовного коду в комунікації 1. Основні підходи до визначення комунікації. 2. Комунікативний процес та його складові. Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікативного процесу. 3. Функції, види та рівні комунікації. 4. Механізми пристосування мовного коду до об'єктивної дійсності. 5. Мовленнєвий акт і дискурс як одиниці організації мовного коду в комунікації. 6. Дискурс як глобальна одиниця організації мовного коду в комунікації. 7. Текст як результат і одиниця комунікації.	[2.1] ст.46-74 [2.2] ст.7-93
4			12	Регулятиви мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Основні принципи спілкування 1. Комунікативний кодекс і його складники. 2. Основні принципи спілкування. 3. Правила спілкування. 4. Конвенції спілкування.	[2.2] ст.96-109
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 4/1	[2.2] ст.114
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Історія виникнення й розвитку етикету»	[3.11]
	2	Лекція	2	Етикет 1. Мовленнєвий етикет.	[2.1] ст.126-160

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
				2. Епістолярний етикет. 3. Службовий етикет.	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Ділове електронне листування»	[2.1] ст.160 [3.11]
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 4/2	[2.1] ст.160
5			8	Культура мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Культура мовлення та мовленнєва культура 1. Культура мовлення, мовні норми і правильність мовлення. 2. Комунікативні якості мовлення. 3. Акустичні параметри мовлення. 4. Культура слухання.	[2.1] ст.115-132
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 5/1	[2.1] ст.132
	2	Лекція	2	Проблеми конфліктів у спілкуванні людей 1. Поняття конфліктів, їх особливості. 2. Конфліктна ситуація, складові та етапи розвитку. 3. Основні типи конфліктів. 4. Способи вирішення конфліктів.	[2.1] ст.54-80
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 5/2	[2.1] ст.81
6			10	Тактико-технічний потенціал мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Комунікативні стратегії і тактики 1. Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики. 2. Типологія комунікативних стратегій. 3. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу. 4. Реалізація стратегій і тактик міжособистісного спілкування.	[2.2] ст.154-177 [3.10] ст.167-175
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Етика службового спілкування»	[3.11]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
		Самостійна робота	2	Форми звертання. Як розпочати розмову 1.Вирази вітання та прощання. 2.Форми звертання. 3.Вираження подяки. 4.Як розпочати розмову 5.Як продовжити розмову вираження згоди та незгоди	[2.4] ст.134-146 [3.10] ст.167-175
		Самостійна робота	2	Підготовка до семінарського заняття 6/2	[2.4] ст.134-146 [3.10] ст.167-175
	2	Семінар	2	Регулятиви, культура, стратегії мовної комунікації 1. Аналіз регулятивів мовної комунікації. 2. Поняття етикета. 3. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування.	[2.4] ст.134-146 [3.10] ст.167-175
7			10	Ознаки і чинники ефективної та неефективної мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Ознаки і чинники ефективної мовної комунікації 1. Ефективна мовна комунікація. 2. Комунікативна компетенція. 3. Комунікативні закони. 4. Механізми мовленнєвого впливу.	[2.2] ст.133-153 [3.5] ст. 87-95
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 7/1	[2.2] ст.133-153
	2	Лекція	2	Ознаки і причини неуспішної мовної комунікації 1. Неуспішна мовна комунікація. 2. Комунікативний саботаж. 3. Типологія комунікативних невдач.	[2.2] ст.179-190
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 7/2	[2.2] ст.179-190
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Причини виникнення та шляхи подолання комунікативних бар'єрів»	[3.11]
8			14	Невербальні засоби комунікації	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Лекція	2	1. Поняття невербальних засобів комунікації. 2. Фонація. 3. Інші невербальні засоби комунікації.	[2.2] ст.191-201
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 8/1	[2.2] ст.191-201
	2	Лекція	2	Жести у системі невербальних засобів комунікації 1. Кінесика. 2. Види жестів. 3. Роль жестів у виникненні звукової мови.	[2.2] ст.202-222
		Самостійна робота	2	Опрацювання матеріалу лекції 8/2	[2.2] ст.202-222
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Домінантні ознаки української та американської комунікативної поведінки».	
		Самостійна робота	2	Підготовка до семінарського заняття 8/3	[2.2] ст.202-222
	3	Семінар	2	Потенціал мовної комунікації 1. Аналіз стратегій і тактик різних типів дискурсу. 2. Комунікативні бар'єри та їх види. Шляхи подолання комунікативних бар'єрів. 3. Невербальні засоби комунікації.	[2.4] ст.76-102, 109-129 [3.1] ст.159-178
Диференційований залік			4		
Разом за II семестр			90		
Разом за I курс			90		
Усього з дисципліни			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

9.1. Нормативно-правові акти

9.2. Базова

- 2.1. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – Суми, 2011.
- 2.2. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. / О. В. Яшенкова. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 312 с.
- 2.3. Загороднова В. Основи міжкультурних комунікацій. Навчальний посібник. Бердянськ, 2018. – 314 с

9.3. Допоміжна

- 3.1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
- 3.2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Академія, 2004. – 342с.
- 3.3. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: (монографія) / Л.Р. Безугла, Є.В. Бондаренко, П.М. Донець, А.П. Мартинюк та ін. / за заг. ред. І.С. Шевченко. – Харків: Константа, 2005. – 356 с.: ил., табл. – Библиогр.: С. 319-356.
- 3.4. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. – К.: Освіта, 1999. – 351 с.
- 3.5. Мартинюк А.П. Конструювання гендеру в англomовному дискурсі. – Харків: Константа, 2004. – 292 с.
- 3.6. Науменко Л.П. Основи теорії мовної комунікації: Практикум для студентів-філологів. – К.: РВЦ «Національний університет», – 2005. – 72с.
- 3.7. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – К.: Видавничий центр “Київський університет”, 1999. – 308 с.
- 3.8. Почепцов Г.Г. Элементы теории коммуникации. Ровно, 1999.
- 3.9. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: навч.посіб./ О.А. Семенюк, В.Ю. Паращук. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 240с.
- 3.10. Чмут Т.К. Культура спілкування. Навчальний посібник (Хмельницький інститут Регіонального управління та права), 1999.
- 3.11. Дидактичний матеріал.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. Офіційний сайт Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nadpsu.edu.ua>
2. Модульне середовище НАДПСУ – Основи мовознавства та теорії мовної комунікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=21>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Ситуативне мовлення
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Дискусія
МН 1.6	Диспут
МН 1.7	Проекти
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Рольова гра
МН 3.2	Практична робота з перекладу
МН 3.3	Вправи на підстановку
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Фонетичні вправи
МН 3.7	Граматичні вправи
МН 3.8	Лексичні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Квіз
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування усного мовлення
МК 2.5	Письмовий переклад тексту
МК 2.6	Лексико- граматичний тест
МК 2.7	Захист індивідуальних завдань
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний